

จับกระแส 10 Trends มาแรงในปี 2560

โดย ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าโลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกที่หมุนเร็วกว่าในอดีตมาก บริบทในด้านต่างๆ ของโลกล้วนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การค้า รวมถึงภาคธุรกิจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าวเป็นทั้งโอกาสมหาศาลสำหรับผู้ที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั้งที่ แต่ในทางกลับกันก็ถือเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับผู้ประกอบการที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน และเพื่อเป็นของขวัญต้อนรับปี 2560 ที่กำลังจะมาถึง EXIM BANK ขอเสนอ Trends หรือกระแสใหม่ๆ ของโลกที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือเห็นผลชัดเจนในปี 2560 ไปตั้งแต่บริบทระดับภาพรวม (Macro) ลงมาถึงระดับย่อย (Micro) ในด้านธุรกิจและภาคการผลิต เพื่อให้ผู้ประกอบการเตรียมพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

หากพูดถึงบริบทด้านการค้าโลก Trends ใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2560 และเชื่อว่าเราคงจะได้ยินได้ฟังกันบ่อยขึ้นตามสื่อต่างๆ ได้แก่

- **กระแส Protectionism** หรือการปกป้องทางการค้าที่ประเทศต่างๆ จะนำมาใช้กันมากขึ้น ซึ่งปรากฏการณ์นี้เริ่มมีความชัดเจนหลังจากผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ซึ่งนาย Donald Trump สามารถเอาชนะนาง Hillary Clinton ภายใต้นโยบายด้านเศรษฐกิจที่เรียกว่า Trumponomics ซึ่งค่อนข้างสุดโต่งภายใต้แนวคิด America First ที่เน้นปกป้องผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เป็นสำคัญ รวมถึงกรณี Brexit ที่อาจเรียกว่าเป็น UK First ได้เช่นกัน ซึ่งกระแส Protectionism ดังกล่าวจะทำให้แนวโน้มการค้าระหว่างประเทศชะลอลง

- **Investment-induced Trade** หรือการใช้การลงทุนนำการค้า เพราะเมื่อการค้าโลกชะลอลงจากมาตรการปกป้องทางการค้าที่หลายประเทศนำมาใช้เพื่อปกป้องผู้ประกอบการในประเทศ ยุทธศาสตร์ด้านการค้าของประเทศต่างๆ รวมถึงไทยจึงต้องเปลี่ยนตาม โดย Investment-induced Trade จะเน้นขยายการลงทุนและสร้างฐานการผลิตในต่างประเทศเพื่อเจาะตลาดและสร้างช่องทางการค้าที่หลากหลายยิ่งขึ้น

สำหรับบริบทด้านธุรกิจซึ่งเป็นระดับย่อยลงมา เราจะเห็นว่ารูปแบบการทำธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันมีปัจจัยสำคัญมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและกระแสดิจิทัลที่แทรกซึมเข้ามาในชีวิตประจำวันมากขึ้น โดย Trends ใหม่ ๆ ทางด้านธุรกิจที่จะมาแรงในปี 2560 ได้แก่

- **Online Marketplace** หรือการค้ายุคใหม่ที่เน้นซื้อขายบนอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ซึ่งการค้าในรูปแบบดังกล่าวกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การซื้อขายสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ตหรือที่เราเรียกกันว่า E-Commerce ของไทยในปี 2559 มีมูลค่าสูงถึง 40% ของมูลค่าซื้อขายสินค้าและบริการทั้งหมด* และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเกิน 50% ในอีกไม่ช้า

- **FinTech** หรือเทคโนโลยีทางการเงิน อาทิ Mobile/Internet Banking จะเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินธุรกิจมากขึ้นแทนการทำธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบเดิม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ลดต้นทุนการดำเนินงาน และเตรียมเข้าสู่ Cashless Society ดังเช่นประเทศพัฒนาแล้วอย่างสวีเดนที่การชำระเงินราว 80% ทำผ่าน e-payment นอกจากนี้ สถาบันการเงินเริ่มนำ Biometrics ซึ่งเป็นการใช้โครงหน้าหรือลายนิ้วมือเฉพาะของแต่ละบุคคล มาใช้เพื่อความปลอดภัยในการซื้อขายสินค้าและทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบดิจิทัล

- **Sharing Economy** หรือการทำธุรกิจในรูปแบบของการแบ่งปันผ่านช่องทางออนไลน์ซึ่งเป็นธุรกิจที่กำลังมาแรงในขณะนี้ โดยผู้ที่มีทรัพยากรที่มากเกินไปหรือไม่ค่อยได้ใช้จะแบ่งปันให้กับผู้ที่ต้องการใช้ทรัพยากรดังกล่าว ในช่วงเวลาหนึ่งผ่านระบบออนไลน์ อาทิ Uber (บริการรถ) Airbnb (ที่พัก) และ Kickstarter (ตัวกลางระดมทุน) ทั้งนี้ PwC บริษัทวิจัยชั้นนำคาดว่ามูลค่าธุรกิจ Sharing Economy ในปี 2568 จะขยายตัวเพิ่มขึ้นถึง 200% เมื่อเทียบกับปี 2557

* ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (ETDA) ที่ทำการสำรวจผู้ประกอบการ E-Commerce ทั่วประเทศจำนวน 527,324 ราย

• **Business Ecosystem** หรือกลยุทธ์ในการผลิตสินค้าและบริการที่หลากหลาย และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสินค้าและบริการต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างครบวงจร ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างครบถ้วน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือกรณีบริษัท Apple ที่ผลิตสินค้าและบริการหลายประเภท และสามารถเชื่อมโยงสินค้าแต่ละชนิดเข้าด้วยกัน ทั้งในแง่ของระบบปฏิบัติการและลักษณะการใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ จนลูกค้าส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกใช้สินค้าของ Apple หลายชนิดร่วมกัน ทั้ง iPod, iPhone, iPad และ MacBook

เช่นเดียวกับในภาคการผลิต เราจะเห็นกระแสการนำระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในระบบอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตมากขึ้น ทั้งนี้ Trends สำคัญที่จะก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทในภาคการผลิตสำหรับปี 2560 ได้แก่

• **Robots, Drones and Automation** จะถูกนำมาใช้มากขึ้นในกระบวนการผลิต เพื่อช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพและความแม่นยำในการผลิต อาทิ หุ่นยนต์ผลิตสินค้าของ Nike โดรนที่ใช้สำรวจคลังสินค้า รวมทั้งระบบวิเคราะห์และผลิตสินค้าอัตโนมัติที่ใช้ในโรงงาน โดยล่าสุด Foxconn (ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่ของโลก) ประกาศนำหุ่นยนต์เข้ามาใช้ในโรงงานและปรับลดแรงงานลง 50% ทั้งนี้ แนวโน้มการนำหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติมาใช้ในการผลิตรวมถึงใช้ในชีวิตประจำวันจะสูงมากขึ้นจากนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งรัฐบาลกำลังเร่งเดินหน้าอยู่ในขณะนี้

• **Innovating to Zero** หรือแนวคิดในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและสอดคล้องไปกับกระแสความห่วงใยในสิ่งแวดล้อมที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากแอปพลิเคชัน 123Recycle ของสิงคโปร์ ซึ่งเมื่อผู้ใช้สินค้านำบาร์โค้ดบนหีบห่อสินค้ามาสแกน แอปพลิเคชันดังกล่าวจะแสดงข้อมูลว่าชิ้นส่วนใดบ้างของสินค้าที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้

นอกจากนี้ หากมองในระดับผู้บริโภค เราจะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเช่นเดียวกับวิถีชีวิตและลักษณะของประชากรที่เปลี่ยนไป โดย Trends ของผู้บริโภคที่จะมาแรงในปี 2560 ได้แก่

• **Smart Lifestyle** เมื่อยุคแห่งสังคมเมือง (Urbanization) กำลังเติบโตขึ้น ทำให้การใช้ชีวิตประจำวันต้องเร่งรีบมากขึ้น การนำระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในด้านต่างๆ จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ทั้งการสั่งอาหารผ่านระบบออนไลน์ การอ่านนิตยสารหรือหนังสือในรูปแบบ E-Book การเรียกรถโดยสารผ่านแอปพลิเคชัน หรือแม้กระทั่งการเปลี่ยนบ้านธรรมดาๆ ให้กลายเป็นบ้านอัจฉริยะที่เราสามารถควบคุมอุปกรณ์ทุกอย่างในบ้านผ่าน Smartphone และ Tablet ได้ทุกที่ ทุกเวลา ตัวอย่างเช่น เราสามารถสั่งเปิดปิดและควบคุมเครื่องปรับอากาศ หลอดไฟ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ เครื่องให้อาหารสัตว์อัตโนมัติ รวมทั้งกล้องวงจรปิดผ่านแอปพลิเคชันได้แม้เราไม่อยู่บ้าน

• **Elderly Care Products** สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งไทย เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น อาทิ ระบบไฟส่องสว่างอัตโนมัติที่จะส่องสว่างโดยทันทีเมื่อผู้สูงอายุลุกขึ้นจากเตียง ทำให้ผู้สูงอายุที่เคลื่อนไหวร่างกายได้ลำบากไม่จำเป็นต้องเอื้อมมือไปยังสวิตช์ไฟอีกต่อไป

จะเห็นได้ว่า Trends มาแรงสำหรับปี 2560 นี้ บางเรื่องอาจอยู่ใกล้ตัวมากกว่าที่เราคิด และ Trends เหล่านี้อาจเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงสำหรับเราในเวลาเดียวกัน เราจึงควรเตรียมพร้อมรับมือกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เพราะยิ่งเราก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นเท่าไร เราก็จะสามารถคว้าโอกาสได้ก่อนใครมากขึ้นเท่านั้น

21 ธันวาคม 2559

ส่วนประชาสัมพันธ์ สำนักบริหาร